

TV 2/Lorry
Allégade 7-9
2000 Frederiksberg
Att.: Direktør Dan Tschernia

København den 22. august 2005

Klage over skjult reklame og ulovlig sponsorering i TV 2/Lorry

Radio- og tv-nævnet har modtaget vedlagte klager af henholdsvis 17. februar 2005 fra Peter Mortensen og 5. marts 2005 fra Henrik Frost. Begge klager over skjult reklame for Politiken i indslaget "iBYEN" i TV 2/Lorry's nyhedsudsendelser torsdage kl. 19.30, idet der i indslaget vises skilte med Politikens logo.

Henrik Frost klager endvidere over, at der angives sponsorkrediteringer før og efter vejrudsigten, da vejrudsigten efter klagers opfattelse ikke er et selvstændigt program, men en del af nyhederne, jf. § 26 i bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 vedr. reklame og sponsorering i radio og fjernsyn.

Hver torsdag kan TV2/Lorry's seere klokken 19:30 i indslaget 'iBYEN' modtage informationer om kulturelle begivenheder den kommende uge i hovedstadsområdet. Programmet indeholder oplysninger om aktuelle film, koncerter, teater, kunst og kokkehuer, og guideprogrammet præsenterer tillige nye cd'er.

Under nyhedsoplæserens præsentation af indslaget "iBYEN" sendt torsdag den 19. maj 2005 på TV 2/Lorry blev vist diverse skiftende korte klip fra film og tekster på en storskærm i baggrunden. Tre gange blev vist et klip med Politiken skrevet med hvide store bogstaver på en mørk baggrund.

Efter præsentationen blev der zoomet ind på storskærmen, så den fyldte hele tv-skærmen, og her blev klippet med Politiken vist én gang. Indimellem hvert indslag blev igen vist klip, og klippet med Politiken optrådte yderligere tre gange; sidste gang som web-adresse: www.politiken.dk.

Efter indslagene oplyste nyhedsoplæseren: "læs mere i Politiken", hvorefter hun informerede om næste udsendelse og afsluttede med: "om lidt er vi klar med en vejrudsigt".

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

rtv@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

Herefter vist end-credits og en speak udtalte:

"Vejret præsenteres af TV 2/Lorry og Nybolig – Hanne Nørrisgaard og Peter Norvig" speaken blev suppleret af logoet og web-adressen for Nybolig samt billeder af Hanne Nørrisgaard og Peter Norvig.

Vejrudsigten blev præsenteret af nyhedsoplæseren fra TV 2/Lorry nyhederne, og optagelserne foregik i samme studie som nyhederne. Endelig udtaltes: " Vi slutter her - er tilbage igen når klokken bliver 22.20. På gensyn".

Vejrudsigten afsluttedes med sponsorkrediteringen for Nybolig.

Høringssvar

TV 2/Lorry har i høringssvar af 30. maj 2005 følgende kommentarer:

" I brev af den 25. maj 2005 har De bedt om en redegørelse om to forhold:

1. Denne stations samarbejde med Politiken
2. Sponsoreringen af vore vejrudsigter

Ad 1.

TV 2/Lorry er en regionalstation, hvis formål er at betjene borgerne i Hovedstadsregionen med nyheder og stof af social, kulturel, politisk, underholdningsmæssig art. I forbindelse med vor virksomhed har vi igennem årene knyttet kontakter til forskellige instanser i regionen – heriblandt regionens andre medier.

Siden stationens start den 1.1.1990 har vi lejlighedsvist samarbejdet med medier som:

- Københavns Radio (Danmarks Radios regionalradio for København)
- Berlingske Tidende
- Urban
- Frederiksborg Amtsavis
- JPKøbenhavn (Jyllandspostens københavnertillæg)
- Dagbladet Roskilde og Køge
- Politiken

Det har fra etableringen af vores station været et mål at samarbejde så meget som muligt med andre medier i regionen. Formålet er at opnå en synergetisk effekt af et redaktionelt samarbejde – ved at kombinere vort medium med et andet, opnår vi dels et mere interessant og dybt indslag – dels at borgerne i regionen får mulighed for at fordybe sig yderligere gennem de komplementære medier.

Sagt med få ord: Vi kan godt lide at samarbejde med de andre medier i regionen, for det giver en bedre regional journalistik.

Det hører med til god skik i pressen, at man krediterer andre medier, når man benytter sig af deres materiale. Det markerer sig bl.a. ved, at man i Radioavisen, andre elektroniske medier, den skrevne presse hører og læser formuleringer som: "Ifølge Berlingske Tidende", "skriver Politiken", "rapporter Ritzau".

Det, klagerne betragter som reklame for Politiken, er m.a.o. almindelig kollegial, journalistisk etik. Vi krediterer avisen for vort samarbejde med dem.

Der er ikke penge mellem os og Politiken – det er et projekt. Hvor hver part bringer ekspertise med ind i forholdet og dermed når frem til, hvad vi oplever som et optimalt resultat.

Der er m.a.o. ikke tale om en reklame, men om et redaktionelt indhold frembragt i samarbejde mellem os og Dagbladet Politiken.

Hvis den slags skal være forbudt, vil det være en alvorlig indskrænkning i mulighederne for et tværmedialt samarbejde og dermed i mediernes redaktionelle frihed.

Ad. 2.

Som det fremgår af vedlagte optagelse af udsendelsen den 19.05.05 afsluttes vort hovedprogram med credits og det hele. Derpå klippes vejruddisigten på – med sponsorskilt for og bag i respekt for § 26 i Bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 om Reklame og Sponsorering i radio og fjernsyn.

Klageren –Henrik Frost – refererer udsendelsen den 4.3.2005, hvor værten henviser til vejruddisigten som et af grundlagene fra sin klage. Den omstændighed, at der henvises fra et program til et andet gør imidlertid ikke de forskellige udsendelser til én udsendelse.

Det er ikke forbudt at bringe egenpromoveringer, hvorfor vi både henviser til vore vejrudsigter og andre programmer som f.eks. "Brunch", "TV 2/Øresund" eller "Ugen Igen". I vejrudsigten refererer vi i øvrigt også til vore andre udsendelser.

Jeg håber, jeg med dette brev har forklaret forholdene så godt, at De kan afvise de to klager."

Nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004 behandlet sagen på sit møde den 16. august 2005 og skal **udtale:**

Først behandles spørgsmålet om, hvorvidt indslaget "iBYEN" indeholder skjult reklame for Politiken og dernæst, hvorvidt den efterfølgende vejrudsigst kan anses for at være ét selvstændigt program, og dermed lovligt kan indledes og afsluttes med sponsorkrediteringer.

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer, jf. § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 om reklame og sponsorering. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Ifølge direktiv 89/552 EØF, artikel 1 d, er definitionen på skjult reklame:

"mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklameøjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling."

Der er altså tre kumulative betingelser, der skal være opfyldt: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side, den skal være i rekla-

me-øjemed og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v. Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "Fjernsyn uden grænser" i forbindelse med tv-reklamer (2004/c 102/02), bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af varer eller en virksomheds varemærke eller navn m.v. Det uberettigede kan bl.a. ligge i, at den pågældende varemærke fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis et varemærke fx fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

I forbindelse med TV 2/Lorry's indslag "iBYEN" blev Politikens logo vist syv gange. Logoet blev hver gang kun vist i meget kort tid, men var angivet med store hvide bogstaver på en mørk baggrund, således at seerne ikke kunne undgå at lægge mærke til det. Endvidere afsluttedes indslaget med en information om, at seerne kunne læse mere i Politiken.

TV 2/Lorry anfører i sit høringssvar, at stationen samarbejder med Politiken om indslaget "iBYEN", men at stationen ikke modtager vederlag fra Politiken. TV 2/Lorry er af den opfattelse, at angivelsen af logoet for Politiken i indslaget hører med til god presseskik og ikke er skjult reklame.

Spørgsmålet er først og fremmest, om der er sket en fremhævelse af logoet for Politiken. Logoerne står på skærmen i meget kort tid, men med så tydelig en skrift og så mange gange, at Radio- og tv-nævnet finder, at der er sket en fremhævelse af Politikens logo.

Herefter må det vurderes om, fremhævelsen er uberettiget i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold. Udsendelsen "iBYEN" er et guideprogram, som sendes hver torsdag i samarbejde med Politiken. Hver fredag udkommer "iBYEN" tillægget i Politiken, hvor seerne mere uddybende kan læse om de forskellige underholdningstilbud.

Det er Nævnets opfattelse, at TV 2/Lorry som udgangspunkt lovligt kan henvise til Politiken i indslaget "iBYEN", da det er en relevant information for seerne, at disse dagen efter kan læse mere om arrangementerne i Poli-

tikens "iBYEN" tillæg, og at indslaget er udarbejdet i samarbejde med Politiken.

Der bliver imidlertid ikke fuldt ud oplyst om dette samarbejde i indslaget. Nævnet finder derfor, at måden hvorpå Politiken bliver fremhævet nærmere fremstår som og har karakter af reklame end nødvendig information for seerne. Det er som ovenfor nævnt kun den sidste information, om at seerne kan læse mere i Politiken, der forekommer at have en naturlig berettigelse. Nævnet finder, at TV 2/Lorry i begyndelsen af indslaget burde have oplyst seerne om, at indslaget er lavet i samarbejde med Politiken.

På baggrund heraf finder Nævnet, at indslaget "iBYEN" indeholder skjult reklame for Politiken.

Indslaget "iBYEN" afsluttedes med end-credits. Næste program var vejrudsigten, og dette program begyndte og afsluttedes med sponsorangivelser af Nybolig.

I henhold til radio- og fjernsynslovens § 80, stk. 1, skal sponsorerede programmer klart kunne identificeres ved, at sponsorens navn eller mærke (logo) er angivet ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder. Sådanne angivelser må derimod ikke forekomme i programmet.

Klager er af den opfattelse, at sponsorangivelserne er ulovlige, da vejrudsigten ifølge klager ikke skal anses som ét selvstændigt program men som en del af nyhedsprogrammet.

Loven definerer ikke begrebet program, men i lovens bemærkninger hedder det:

"Som bemærket foran i afsnittet om gældende ret har der været rejst spørgsmål om, hvilke karakteristika der kendetegner et program. På den baggrund har Kulturministeriet overvejet, om der bør foretages en nærmere præcisering af programbegrebet. Som tidligere bemærket er der ikke hidtil i hverken lov eller forarbejder taget stilling til rækkevidden af begrebet, og udgangspunktet har derfor været, at det var op til den pågældende tv-stations programansvarlige ledelse at tage stilling til, hvornår der er tale om et program. Ministeriet har på denne baggrund afstået fra at tage stilling til, hvornår der var tale om et program eller ej. Baggrunden for ministeriets tilbageholdenhed har især været båret af, at en definition eller en nærmere beskrivelse af begrebet samtidig vil betyde en begrænsning af de redaktionelle

overvejelser, som naturligt må foregå på enhver tv-station, samt at en nærmere ministeriel redegørelse højst sandsynligt ville koncentrere sig om varighed eller type, hvilket må anses som åbenbart uhensigtsmæssigt. Selv om ministeriet således er af den opfattelse, at den hidtidige praksis om, at spørgsmålet afgøres af den programansvarlige ledelse, bør videreføres, bemærkes det, at f.eks. en spillefilm eller en film produceret til fjernsyn må betragtes som ét program ligesom de enkelte afsnit i en tv-serie også må betragtes som et program. Det vil således ikke være i overensstemmelse med intentionerne bag loven at opdele et indkøbt eller produceret afsnit i flere dele. Med hensyn til andre typer af programmer må det bero på en nærmere konkret og skønsmæssig præget vurdering, hvori bl.a. indgår programmets art, karakter, forløb og naturlige omfang.”

Ifølge bemærkningerne gælder således ikke noget krav om, at et program skal have en vis varighed. Udgangspunktet er derfor efter Nævnets praksis, at programmets varighed ikke i sig selv er afgørende for, hvorvidt der er tale om ét eller flere programmer.

Det er Nævnet opfattelse, at der er en vis kontinuitet og ensartet opbygget format i vejrudsigten og nyhederne. Herunder bemærkes at værten er den samme i begge programmer samt, at optagelserne er foretaget samme sted. Endvidere afsluttes vejrudsigten med udtalelsen: "Vi slutter her – er tilbage igen når klokken bliver 22.20. På gensyn". Det er derfor Nævnets opfattelse, at vejrudsigten i sin nuværende form ikke kan betragtes som et selvstændigt program.

I henhold til radio- og fjernsynslovens § 84, stk. 1, må nyheds- og aktualitetsprogrammer ikke sponsoreres i fjernsyn.

Da vejrudsigten i den konkrete sag skal betragtes som en del af nyhederne, må udsendelsen dermed ikke sponsoreres.

Afslutningsvis skal bemærkes, at Nævnet er enig i TV 2/Lorry's betragtning om, at stationens henvisning til et program fra et andet ikke nødvendigvis medfører, at programmerne af den grund skal anses for sammenhængende.

På baggrund af ovenstående træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Der forekom skjult reklame for Politiken i indslaget "iBYEN" sendt på TV 2/Lorry den 19. maj 2005 kl. 19.30, hvilket er en overtrædelse af radio- og fjernsynslovens § 72. Det afgøres endvidere, at vejrudsigten sendt samme dato ikke er et selvstændigt program, hvorfor radio- og fjernsynslovens § 80, stk. 1 og § 84, stk. 1, dermed er overtrådt.

Christian Scherfig
formand

/Christina Sigvardt
nævnsssekretær